

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Alicja Wiśniewska
Sędziowie SO:	Cezary Olszewski , Antoni Czeszkiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z wniosku J. K. (1)

z udziałem J. S. (1) , M. M. , S. K. , T. C. , A. C. , P. P. , K. Z. , M. Ś. , J. S. (2) , E. S. , M. S. , K. M. , T. K. , A. P. , G. Z. , J. K. (2) , L. K. , C. G. , W. C. , B. C. , M. B. , Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych Nadleśnictwa P. w Ż.

o ustanowienie drogi koniecznej

na skutek zażalenia wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 27 marca 2018r sygn. akt I Ns 431/15 w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania

postanawia:

1. Oddalić zażalenie.
2. Zasądzić od wnioskodawczynie J. K. (1) na rzecz uczestników postępowania L. i S. K. kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Cezary Olszewski SSO Alicja Wiśniewska SSO Antoni Czeszkiewicz

I Cz 290/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 marca 2018 roku Sąd Rejonowy w Olecku nakazał pobranie od wnioskodawczynie J. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olecku kwoty 9160 zł, oraz zasądził od wnioskodawczynie na rzecz uczestników L. i S. K. solidarnie kwotę 480 zł, na rzecz Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych – Nadleśnictwa P. w Ż. kwotę 840 zł, stwierdzając iż w pozostałym zakresie zainteresowani poniosą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

W uzasadnieniu Sąd I instancji, wskazując na treść art. 520 § 2 kpc uznał za uzasadnione obciążenie wnioskodawczynie kosztami na rzecz Skarbu Państwa (w zakresie zwrotu dokonanych wydatków) oraz na tej samej zasadzie uznał

iż wnioskodawczyni winna ponieść koszty na rzecz uczestników postępowania (uznając sprzeczność interesów). W zakresie kosztów zastępstwa prawnego, sąd posiłkował się rozporządzeniem ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła wnioskodawczyni zaskarżając je w części tj. w zakresie punktu 3,4,5 i 7 zarzucając Sądowi I instancji nieuwzględnienie wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności nieuwzględnienie tego, iż toczące się postępowanie trwałoby znacznie krócej i generowało znacznie niższe koszty gdyby nie postawa uczestników postępowania, którzy czynili wszystko by nie dopuścić do uwzględnienia wniosku. Zdaniem skarżącej doszło do przegrania po stronie uczestników wobec nie uwzględnienia przez sąd przyjętej przez nich linii obrony.

Mając na uwadze powyższe, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku poprzez zasądzenie kosztów od wskazanych uczestników na jej rzecz oraz i obciążenie ich obowiązkiem zwrotu kosztów na rzecz Skarbu Państwa

Uczestnicy postępowania S. i L. K. wnieśli o oddalenie zażalenia i zasądzenie od wnioskodawczyni na ich rzecz kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym. Pełnomocnik Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych – Nadleśnictwa P. w Ż. domagał się oddalenia zażalenia nie wnosząc o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego, zaś pozostali uczestnicy nie zajęli stanowiska co do wniesionego zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie, jako bezzasadne, podlegało oddaleniu.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepis art. 520 § 2 kpc w sprawie niniejszej.

Na wstępie wskazać należy, iż Skarb Państwa staje się w postępowaniu sądowym wierzycielem stron z tytułu nieuiszczonych opłat oraz kredytowanych wydatków i wierzytelność ta musi być odrębnie rozliczona. Kredytowanie kosztów sądowych przez Skarb Państwa występuje przede wszystkim przy zwolnieniu stron od kosztów, z mocy ustawy lub orzeczenia sądu, ale także przy inicjatywie dowodowej sądu (tzw. działanie z urzędu).

Art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) stanowi, iż jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa. Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę. Ust. 2 tegoż przepisu przewiduje, że w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113 ustawy. Odpowiednio stosowany art. 113 ust. 1 ustawy zezwala ściągnąć od stron postępowania koszty poniesione przez Skarb Państwa przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu (art. 98 i nast. kpc).

Choć w postępowaniu nieprocesowym dominuje zasada, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (art. 520 § 1 kpc), to jednak ustawodawca przewidział od niej pewne odstępstwa. Mianowicie w sprawie nieprocesowej może wystąpić wyraźna kolizja interesów uczestników oraz różny stopień ich oczekiwań związanych z wynikiem sprawy, dlatego ustawa dopuszcza możliwość zastosowania innego sposobu rozliczenia kosztów, bliższego zasadom procesowym (art. 520 § 2 i 3 kpc). Taka też wyraźna kolizja interesów uczestników postępowania istniała na gruncie niniejszej sprawy, zaś dowody z opinii biegłych dopuszczone przez Sąd z miały na celu uzyskanie niezbędnych danych umożliwiających wydanie trafnego rozstrzygnięcia. Postępowanie to jednak toczyło się w interesie wnioskodawczyni, dlatego też Sąd I instancji słusznie obciążył ją kosztami tymczasowo wyłożonymi przez Skarb Państwa.

W ocenie Sądu Okręgowego uczestnicy postępowania mimo aktywnego udziału w sprawie nie powinni ponosić kosztów w sytuacji gdy sprawa ta zawisła wyłącznie na skutek wniosku J. K. (1) i z celem ustanowienia wyłącznie na jej potrzeby drogi koniecznej. Od dawna jest też utrwalony w doktrynie i orzecznictwie pogląd, iż przy ustanowieniu drogi

koniecznej sąd winien rozważyć wszystkie możliwe warianty i wybrać rozwiązanie optymalne spełniające warunki o których mowa w § 2 art. 145kc. Siłą rzeczy w przypadku gdy zachodzi możliwość przeprowadzenia takiej drogi w wielu wariantach sąd winien każdy z nich rozważyć, a to w oczywisty sposób rzutuje na wysokość kosztów postępowania. Przyjęte przez sąd rejonowy stanowisko, iż w sprawie zachodzi sprzeczność interesów jest uzasadnione. Jak przyjmuje się bowiem interesy uczestników mogą być sprzeczne w wielu różnych postępowaniach. Zależy to od stanu faktycznego w konkretnej sprawie, a w szczególności od stanowisk zajmowanych przez poszczególnych uczestników postępowania. Sprzeczność interesów zachodzi przede wszystkim wówczas, gdy jeden uczestnik postępowania ma uzyskać prawo kosztem innego, a z takim stanem rzeczy mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Jak to słusznie podkreśla J G. w kom. do art. 520 kpc (LexisNexis W-wa 2012 wyd.4) sprawy o ustanowienie służebności należą do tych w których interesy uczestników są sprzeczne.

Końcowo podkreślić należy, iż zasadą postępowania cywilnego jest jego odpłatność, zaś strona winna liczyć się z obowiązkiem ponoszenia kosztów związanych z toczącymi się w jej interesie postępowaniami sądowymi. Skoro wnioskodawczyni od Sądu domagała się ochrony swych praw, winna zatem ponieść koszty związane z przeprowadzeniem postępowania dowodowego, koniecznego z punktu widzenia wydania prawidłowego orzeczenia w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, z mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

SSO Cezary Olszewski SSO Alicja Wiśniewska SSO Antoni Czeszkiewicz